

1. INLEDNING

1.1 DEN FÖRDJUPADE ÖVERSIKTSPLANENS SYFTE OCH ROLL

Inom områden där särskilda förutsättningar finns i att forma av flera starka, konkurrerande intressen, t.ex. kommunens större tätorter, bör en fördjupning av översiktsplanen göras.

En fördjupad översiktsplan (FÖP) är en plan över en del av kommunen som visar kommunens syn på hur mark- och vattenområden ska användas inom det aktuella området. I princip fungerar den på samma sätt som den kommunövergripande översiktsplanen, samma regler gäller för upprättandet och den har samma juridiska status. Den fördjupade översiktsplanen ersätter den kommunövergripande översiktsplanen inom det aktuella området. Det är därför viktigt att i den fördjupade översiktsplanen för Hamburgsund och Hamburgö redovisa hur denna förhåller sig till den kommunövergripande planen, särskilt om fördjupningen innebär en förändring i förhållande till de övergripande strukturer som lagts fast i den kommunövergripande planen.

En (fördjupad) översiktsplan är inte juridiskt bindande för myndigheter och enskilda utan är främst ett uttryck för kommunens mål för bebyggelseutvecklingen och markanvändning inom ett visst område. Detta uttryck för den kommunala viljan är däremot vägledande för efterföljande beslut, både enligt PBL och andra lagar där det finns anledning att anlägga ett hushållningsperspektiv på mark- och vattenanvändningen. Planen redovisar vilka allmänna intressen som ska beaktas vid markanvändningsbeslut inom det berörda området och även hur kommunen ser på förhållandet mellan olika allmänna intressen. En (fördjupad) översiktsplan är en överenskommelse mellan stat och kommun om hur riksintressen beaktas. Däremot innehåller planen inga bindande avvägningar mellan allmänna och enskilda intressen. Planen redovisar ett underlag för sådana avvägningar genom att beskriva var olika allmänna intressen är särskilt betydelsefulla. Den slutliga avvägningen mot enskilda intressen sker i efterföljande beslut om bygglov, eller om det behövs, i en detaljplan.

I Plan- och bygglagen föreskrivs att varje kommun är skyldig att upprätta en översiktsplan som redovisar;

1. grunddragen i fråga om den avsedda användningen av mark- och vattenområden,
2. kommunens syn på hur den bebyggda miljön ska utvecklas och bevaras,
3. hur kommunen avser att tillgodose de redovisade riksintressena enligt miljöbalken

Översiktsplanen är inte juridiskt bindande, den kan nyttjas som vision för kommunens och andra myndigheters beslut och som instrument för dialogen mellan stat och kommun beträffande de allmänna intressenas innebörd och avgränsning.

Syftet med den fördjupade översiktsplanen är att ge ett bra underlag för kommunala beslut, lämna upplysningar till enskilda medborgare om kommunens framtida planer samt ge vägledning till exploatörer som i ett tidigt skede kan se om det finns förutsättningar att bygga i ett område eller om andra intressen väger över. Den fördjupade översiktsplanen ska vara så tydlig att den kan ersätta programskedet i detaljplaneringen där detta bedöms möjligt.

1.2 TANUMS KOMMUNS ÖVERSIKTSPLAN 2002

Kommunfullmäktige ska minst en gång under mandatperioden ta ställning till översiktsplanens aktualitet. Kommunfullmäktige antog 2002-05-27 § 62 en översiktsplan, som redovisar utvecklingen av kommunen under en tidsperiod om ungefärligen 15-20 år. Efterföljande mandatperiod aktualitetsförklarades översiktsplanen enligt beslut av Kommunfullmäktige 2004-12-13 § 101. Översiktsplanen anger att fördjupningar av översiktsplanen bör ske över de fyra större samhällsområdena Fjällbacka, Tanumshede, Grebbestad och Hamburgsund. Fjällbacka var först ut och fick en fördjupad översiktsplan antagen av kommunfullmäktige 2004 åtföljt av Tanumshede och Grebbestad under 2006. Efter förfrågan från Miljö- och byggnadsnämnden skulle den fördjupade översiktsplanen för Hamburgsund även omfatta hela Hamburgö enligt Kommunstyrelsens beslut att påbörja planarbetet 2006-03-29 § 68.

I ÖP 2002 anges målsättningen att befolkningen i Tanums kommun ska öka. För att åstadkomma en positiv befolkningsutveckling fordras bland annat;

- attraktiva boendemiljöer
- ökade möjligheter till arbete
- ett bra kommunalt serviceutbud
- goda utbildningsmöjligheter
- konkurrenskraftiga skatter, taxor och avgifter
- god livsmiljö

1.3 MÅL OCH UTGÅNGSPUNKTER

Målen för den fördjupade översiktsplanen i Hamburgsund och Hamburgö sammanfaller med översiktsplanens mål för att åstadkomma en positiv befolkningsutveckling (se föregående avsnitt). Nytt för den fördjupade översiktsplanen är dock tillvägagångssättet i planeringen med utökat medborgarinflytande och de tydliga utgångspunkterna och också strategierna för att uppnå målen. Utgångspunkterna för planeringen av Hamburgsund och Hamburgö är;

- natur-, vatten- och kulturvärden skyddas och sammanhängande stråk skapas
- fastlandet utvecklas för boende och verksamheter
- Hamburgö utvecklas för småskaliga turism-, fritids- och rekreationsverksamheter
- centrum är levande
- trafikmiljön är trygg och säker

Genom att skydda natur-, vatten-, och kulturområden och skapa sammanhängande stråk kan målen om en god livsmiljö och attraktiva boendemiljöer tillgodoses. När natur-, kultur-, vatten och rekreationsområden är med i planeringen från startskedet kan en sammanhängande helhet skapas samtidigt som de mest attraktiva områdena, som exempelvis strandområdena, kan hållas tillgängliga för allmänheten.

Om utvecklingsområden för boende och verksamheter medvetet samlas till fastlandet skapas möjligheter att i högre grad använda Hamburgö för rekreationsändamål. Att samla bebyggelsen på fastlandet på nära avstånd till centrum gör att det kan skapas bättre underlag för service samtidigt som vägnätet och va-situationen på Hamburgö inte behöver bli oacceptabelt överbelastade.

Genom att utgå från att året-runtverksamheter ska ges utrymme i centrum skapas möjligheter för serviceutbudet att utökas och centrummiljön därmed bli mer levande. Att sprida sommarfunktionerna till ett större område ses som en möjlighet att nyttja Hamburgö som ett rekreations- och turistiskt mål samt att använda sig av områden som badplatser, campingområden, utsiktspunkter, etc. som är typiska sommarattraktioner. Trafiksituationen i centrum bör med en sådan utveckling lätta under den hårt pressade sommarperioden.

Genom att använda befintlig infrastruktur, och då framförallt vägnätet, som ett skelett i en utbyggnad av samhället, kan trafiken medvetet hänvisas till utpekade stråk. Samtliga vägstråk kan därefter utformas för att uppnå för att en god trafiksituation med mindre trafik i centrum och på Hamburgö, förbättrad trafiksäkerhet och god framkomlighet för de trafikslag som ska prioriteras längs varje stråk.

För att uppnå de övergripande målen föreslås strategierna i all planering vara att;

- året-runtverksamheter samlas i centrum, sommarverksamheter sprids
- kommunen äger och anvisar strategisk mark för verksamheter
- infrastruktur utgör en bas i utvecklingen av samhället

1.4 HÅLLBAR UTVECKLING

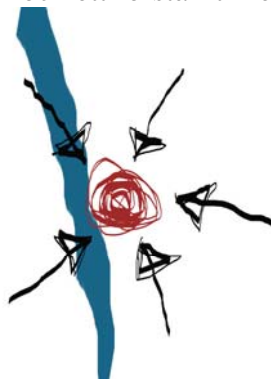
Tanums kommun har i olika beslut tagit ställning till att arbeta för en hållbar utveckling. Detta innebär att vi ska tillfredsställa vår generations behov utan att förstöra möjligheterna för kommande generationer att tillfredsställa sina behov. Viljan har formulerats i dokument som Miljöpolicy, Miljömål, Agenda 21.

En hållbar utveckling är en utveckling som är både ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbar. Frågor som berörs är t ex:

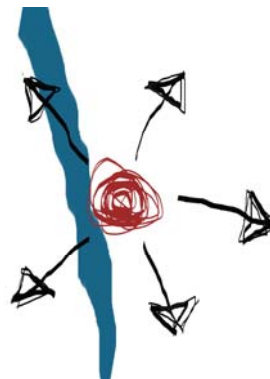
- social hållbarhet utgör själva basen för tillvaron d.v.s. att leva ett gott liv med en möjlighet för varje individ att påverka sitt liv. Områden som boende, fritid, social omsorg, demokrati, kultur är centrala
- *ekologisk hållbar utveckling* omfattar frågor kring utsläpp, miljöeffekter, resurshushållning. Riksdagen har formulerat 16 miljömål som beskriver ett tillstånd som kan anses som ett hållbart ekologiskt tillstånd. I den kommunala verksamheten styrs detta bl.a. genom miljötillsyn, va-verksamhet, avfallshantering, mark/byggnadspolitik, energiplanering, inköp
- *ekonomiskt hållbar utveckling* baseras på kommunens och invånarnas långsiktiga möjlighet till försörjning d.v.s. arbete, skola, kommunikationer och ekonomisk hushållning

Social hållbarhet kan sägas vara målet och att ekologin och ekonomin är ramar för vår existens. Ekonomin är även det verktyg som samhället styr mot målet.

I enlighet med miljöpolicy ska kommunen i all verksamhet och vid alla beslut bidra till att miljösituationen förbättras genom att främja biologisk mångfald, hushållning av naturresurser och ett förstärkt kretslopp.

Året-runtfunktioner samlas i centrum

Säsongrelaterade funktioner sprids över hela samhällsområdet

Alla förtroendevalda och anställda vid Tanums kommun ska vara goda föredömen genom att verka för miljöriktiga beslut och positiva miljöåtgärder inom alla nivåer i organisationen.

Kommunen ska:

- i kommunens samhällsbyggande utarbeta miljöriktiga åtgärdsprogram som säkrar en på lång sikt hållbar ekologisk utveckling
- sträva efter en effektiv användning av energi och råvaror, samt ökad användning av förnyelsebara resurser
- erbjuda miljöriktiga tjänster, information, kommunikation, utbildning och stödande insatser som främjar miljöförbättrande åtgärder
- utnyttja sin position i samhället till att påverka medborgarnas, myndigheternas, företagens och organisationernas verksamheter, attityder och miljömedvetenhet i en miljöskyddande riktning

Kommunen ska vid all upphandling av produkter och tjänster beakta miljökrav och upphandla produkter och tjänster som är skonsamma mot miljön.

1.5 BRETT DELTAGANDE

Arbetet med fördjupningen av översiktsplanen för Hamburgsund startade under försommaren 2006, då det beslutades att medborgarinflytandet och deltagandet i processen skulle bli större än vad det varit under de föregående fördjupade översiktsplanerna och att detta skulle ske med en öppen dialog, en så kallad Charrette. Under sommarmånaderna bjöds även Hamburgsunds invånare och besökare in att yttra sina synpunkter om samhället på ett klotterplank som fanns tillgängligt på samhällets livsmedelsaffär samt på kommunens hemsida.

Den 16-18 november 2006 hölls den öppna dialogen om Hamburgsunds och Hamburgös framtid, Charretten, på Folkets Hus i Hamburgsund. Två arbetslag med deltagare som representerade olika grupper i samhället arbetade under de tre dagarna fram två visioner för Hamburgsunds och Hamburgös utveckling de nästkommande 15-20 åren, utifrån politiskt givna riktlinjer samt gällande lagar och bestämmelser. Resultaten av Charretten har legat som grund för den fortsatta formella planprocessen för fördjupningen av översiktsplanen för Hamburgsund och Hamburgö.

Under hösten 2006 och parallellt med Charrettens genomförande arbetade även andra grupper med utvecklingen av Hamburgsund och Hamburgö. Eleverna på Hamburgsundsskolan arbetade i projekt, enskilt eller i grupper och fick själva redovisa för hur de ser att en utveckling för samhället bör se ut. Elevernas arbeten redovisades och ställdes ut under Charrettedagarna i november.

Studenter från Chalmers arkitektur och kursen "Planering och gestaltning för hållbar utveckling i mindre tätort" arbetade under hösten 2006 med projekt rörande övergripande framtids- och planeringsfrågor och fördjupningar kring hur olika avgränsade områden i Hamburgsund och på Hamburgö skulle kunna utformas och utvecklas. Studenterna redovisade sina arbeten i december och ställde ut sina arbeten för allmänheten över en helg.

Från Göteborgs Universitet och Byggantikvarielinjen arbetade studenter med att beskriva Hamburgsunds och Hamburgös bebyggda områden samt att beskriva de möjligheter till utveckling inom de olika områdena. Studenternas arbeten kom att kombineras med den kulturhistoriska bebyggelseinventering som kommunen startade samtidigt i Hamburgsund, i syftet att redovisa vilka objekt och miljöer som är värda att bevara för framtiden.

Utöver kulturmiljöerna arbetas det även fram en kommunöversträckande naturvårdsprogram. Båda dessa kommunalt initierade projekt ska ske kommuntäckande men har fått sin start i Hamburgsund för att viktiga värden att bevara inför framtiden ska kunna identifieras och skyddas i den mån som går i den fördjupade översiktsplanen.

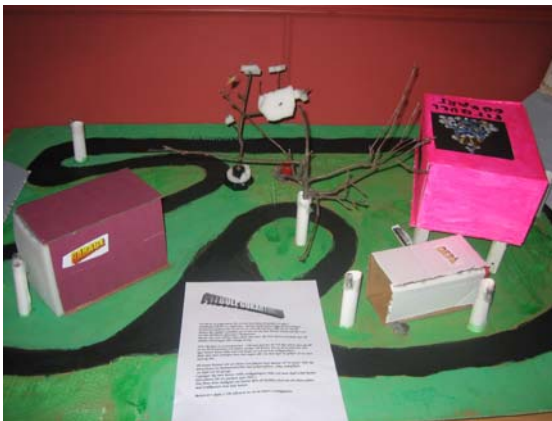
Samtliga arbeten, från Charretten till elev- och studentarbeten, den kulturhistoriska bebyggelseinventeringen samt naturvårdsprogram ligger som en grund för den utveckling som föreslås för Hamburgsund och Hamburgö.

1.6 PROGRAM

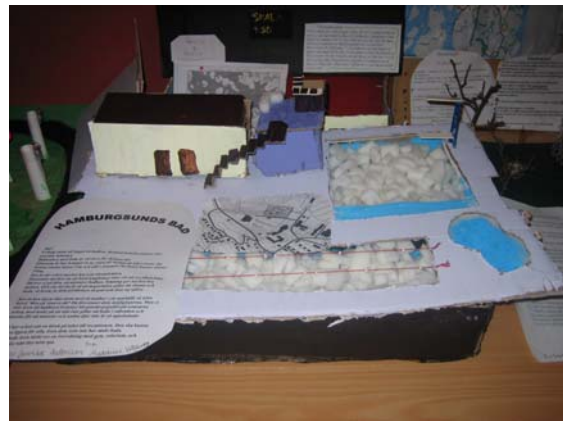
Ett omfattande planeringsunderlag för Hamburgsund och Hamburgö har funnits tillgängligt på kommunens hemsida från sommaren 2006 till början av år 2007. Planeringsunderlaget innehöll förutsättningar för Charretten och FÖP:en för frågor som kommer att behandlas i FÖP-dokumentet. Förutsättningarna var sådana som;

- riktlinjer från Kommunstyrelsen
- kommunala planer och policys
- utredningar
- förutsättningar från kommunala förvaltningar och avdelningar
- inkomna synpunkter från klotterplanket

Utöver förutsättningarna fanns även klotterplanket tillgängligt både på plats i samhället och via kommunens hemsida för samhällsinvånare, verksamhetsutövare och besökare att framföra synpunkter skriftligen. Under Charrettens tre arbetsdagar fördes en öppen dialog, ett samråd, mellan kommunen och samhällsinvånarna. Till Charretten var även berörda myndigheter inbjudna för att delta. Ett programskede har således inte skett enligt det "normala" förfarandet, men möjligheten att yttra sig och delta i diskussioner om samhällets utveckling har funnits under desto längre tid.

*Elevarbete från Hamburgsundsskolan;
- Förslag till Go-cartbana*

*Elevarbete från Hamburgsundsskolan;
- Förslag till badplats*